

55.

Τὴν ἔλθειψιν ἐπιτηδείων δημιουργῶν, ἣτις ἐκυ-
 ρίευσεν εἰς ὅλην τὴν Αὐστρίαν, ἐθεράπευσεν ἢ αὐτο-
 κρατόρισσα Μαρία Τηρσία, ἣτις ἀνεκάλεσεν ἀπὸ
 Γαλλίαν, καὶ Οὐμανδρίαν, καὶ Ἀγγλίαν, καὶ Βελ-
 γικὸν καὶ Εὐσβετίαν καὶ Ἰταλίαν καὶ Σαξωνίαν πλῆθος
 τοιούτων τεχνιτῶν μὲ συμφωνίας εἰς αὐτὰς ἐπικερ-
 δεῖς. Ἡ ἐν ἔτει 1752 συσταθεῖσα ἐμπορικὴ βε-
 λή ἦτο ὑπόχρεως νὰ φροντίζῃ περὶ τῆς καλῆς προ-
 ὄδου τοσόν τῷ ἔργῳ τῆς, ὅσον καὶ τῷ γενικῷ ἐμπο-
 ρίᾳ. Εἶχε δὲ αὕτη ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς ἰδιαίτερόν τ.
 ἐμπορικὸν Κιβώτιον (α) μὲ ἰκανὰς προσόδους,
 ἀπὸ τοῦ ὁποῖον, ὅσας ἤθελε νὰ ἀνοίξῃ ἐργαστήρια, ἢ νὰ
 ὠφελήσῃ κατὰ τινὰ ἄλλον τρόπον τὴν πραγματείαν,
 ἐμπόρει νὰ λάβῃ χωρὶς τόκον πολλῶν χιλιάδων δά-
 νεια, εἰάν μόνον ἦτο ἰκανὸς νὰ τὰ πληρώσῃ πάλιν.
 Εἰς τὴν Μητρόπολιν πάσης ἐπαρχίας διωρίσθησαν
 ἐμπορικὰ συνέδρια, γνωρίζοντα κεφαλὴν τὴν ἐν
 Βιέννῃ αὐλικὴν ἐμπορικὴν βελήν· ἐκ τῆς ἔγεινε καὶ
 ἔνωσις ὅλων τῶν κατὰ τὸν Ἀδριατικὸν κόλπον Αὐ-
 στριακῶν ἐπαρχιῶν, τὰς ὁποίας ἐκυβερνήσεν ἢ ἐμπο-
 ρικὴ βελή διὰ τῶν ἐν Τεργεσίῳ ἐφόρων τῆς. Εἰς
 τὰς μεγάλας ἐμπορικὰς καὶ παραθαλασσίαι πόλεις,
 τῆς Πορτογαλίας, καὶ Ἰσπανίας, καὶ Γαλλίας, καὶ Ἰτα-

(α) Cassa.

λίας, καὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς ὁμοίως καὶ Ἀσιατικῆς Τουρ-
 κίας διωρίσθησαν δεκαοκτὼ ὕπατοι, ἀπὸ τῆς ὁποίας
 οἱ μὲν εἰς τὴν δύτιν κατοικῶντες ἀνέφερον τὰς εἰδή-
 σεις εἰς τῆς ἐν Τεργεσίῳ ἐφόρου, οἱ δὲ εἰς τὴν Ἀνα-
 τολὴν ἢ εἰς Τερκίαν πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινῆ πόλει
 Αὐστριακὸν πρέσβυν· οὗτος δὲ, ὡς κορυφαῖος ὕπα-
 τος, ἔπρεπε νὰ μνηύη εἰς τὴν ἐν Βιέννῃ αὐλικὴν ἐμ-
 πορικὴν βεβλήν ὅλα τὰ κατὰ καιρὸς περὶ τὴν πραγ-
 ματείαν συμβαινόντα. Ἡ αὐτοκρατορικὴ Αὐλὴ ἀπο-
 βλέπουσα τὴν σερεότητα καὶ ἔκτασιν τῆς πραγματείας
 ἔκαμνεν ἀκαταπαύτως συμφωνίας καὶ ἐμπορικὰ συμ-
 βόλαια μὲ τὰ περισσότερὰ φιλέμπορα ἔθνη. Πρὸς
 διόρθωσιν τῶν ἀγρῶν ἐκείνων, ἀπὸ τῆς ὁποίας γεν-
 νᾶται ἡ πρώτη ὕλη τῶν ἐργασηρίων, ἔγεινεν ἐν ἔ-
 τει 1764 διὰ δαπάνης τῆς ἐμπορικῆς κισωτίης
 ὅσον εἰς τὴν Βιένναν, ὅσον καὶ εἰς τὰς ἐπιλοίπους ἐ-
 παρχίας τῆς ἐπικρατείας ἑταιρεία τῆς οἰκονομικῆς,
 ἣτις ἐτάχθη εἰς τὸν κατάλογον τῶν τακτικῶν ἀρ-
 χῶν. Πᾶσα μία ἀπὸ αὐτὰς τὰς ἑταιρείας ἐχεδίαζε
 κατ' ἔτος τινὰ προγράμματα, ἢ προβλήματα, τῶν
 ὁποίων τὴν καλλίστην λύσιν ἀντεβράβευε μὲ χρυσῶν
 νόμισμα 36 φλωρίων. Διὰ τῶν τῶν διατάξεων
 ἐμπόρου αἱ Αὐστριακαὶ ἐπαρχίαι ἢ ἀποφύγωσιν ὁ-
 λότελα τὸ ξένον ἐρυθρόδανον, καὶ τὴν ἰσάτιδα, μά-
 λιστα ἄρχισαν νὰ φέρωσι τὰ ἰδικὰ των περισσεύματα
 εἰς ξένους τόπους· ἐφυτεύθη καὶ Ἰνδικὸν εἰς τὴν Σλα-
 βωνίαν, εἰς τὸ Βαννάτιον, καὶ Τεμεσσενίαν, καὶ

τόσον αὐτῷ, ὅσον καὶ εἰς τὴν Κροατίαν, Δαλματίαν, Ἰσρίαν, Φόρον Ἰελλίε (α), καὶ Τερίολον (β) ἤυξησε τόσον τὸ μετὰξι, ὥστε διωρίσθη εἰς τὸ ἔξωθεν ἐμβαῖνον ὠμὸν μετὰξι περισσότερον τελώνιον. Τὸ μετὰξι τῆς Σλαβωνίας ἔχει πρό πάντων μεγάλην προτίμησιν, καθότι δὲν ὑποχωρεῖ καθόλα εἰς τῆς Ἰταλίας τὰ κάλλισα (γ). Ἡ Προβατευτικὴ ἐχρειάζετο ὁμοίως διόρθωσιν, διὰ τῆτο ἔφερον ἀπὸ τὴν Βαρβαρίαν καὶ Ἀνατολήν πολλά κριάρια, τὰ ὅποια εὐδοκίμησαν ἐξαίρετα εἰς τὴν Καρνιόλαν καὶ Σλαβωνίαν, με ὅλον τῆτο ἐμβαίνει κατ' ἔτος διὰ Τεργεσίε πλήθος Ἰσπανικῆ μαλίε εἰς κατασκευὴν τῶν λεπτῶν ρέχων. Τοιοτρόπως τὰ ἐργασήρια, ἀφ' ἧ κατηναλώθησαν πολλά μιλλιόνια, ἤνθησαν ὀλίγον κατ' ὀλίγον, καὶ τὸ φιλόπονον τῶν ὑπηκόων ἤυξησε πανταχόθεν. Ἡ πρῶτα τῶν ἐργασηρίων τῆτων ἀνεβλάσησαν εἰς τὴν Βοεμίαν, καὶ Φόρον Ἰουλίε, πρὸς τὸ ὅποϊον ἔγεινεν αἰτία ἢ γειτωνία τῆς Σαξωνίας καὶ Ἰταλίας, τέλος ἐξαπλώθησαν εἰς ὅλας τὰς Αὐστριακὰς τόπες· τὸ ὅποϊον ὁ ἐν ἔτει 1756 πόλεμος ἐπετάχυνε μᾶλλον ἀντὶ νὰ τὸ ἐμποδίσῃ. Διότι ἢ τότε εἰς Σαξωνίαν καὶ

(α) Friaul. (β) Tyrol.

(γ) S. Bibliothek für Denker und Männer von Geschmack. III. B. 4. St.

Gothaische Handlungszeitung v. I. 1785.

εἰς ἄλλης τόπης ἐπικράτῃσα ἔνδεια ἠνάγκασε πολ-
 λὰς τεχνίτας ν' ἀφήσωσι τὴν πατρίδατων, καὶ
 νὰ ζητήσωσι κυβέρνησιν εἰς τὰς Αὐστριακοὺς τό-
 πης, ὅπου εὖρον πρὸςασίαν, καὶ ἀσφάλειαν, καὶ
 χρηματικὴν βοήθειαν. Περὶ δὲ τὰ μέσα τῆ 1770
 ἔτης τόσον ἐπλήθυναν αἱ τέχναι, ὥστε ὅλα σχεδὸν
 τὰ ξένα ἐργασηριακὰ φορτία, μάλιστα τὰ σιδηρι-
 κὰ, χαλυβδικὰ, λιναρικά, κανναβικά, βαμβακε-
 ρὰ, καὶ μεταξωτὰ, ἀπηγορεύθησαν, καὶ μὲ τὰ ἐντό-
 πια, ὅχι μόνον ἐπρομηθεύοντο οἱ Αὐστριακοὶ τόποι,
 ἀλλ' ἐγένετο καὶ ἐμπόριον μὲ ξένους τόπους. Ἡ Βιέν-
 να θεωρεῖται, ὡς τὸ κέντρον τῆς Αὐστριακῆς πραγ-
 ματείας. Αὐτῆ εὐρίσκονται πραγματευταὶ ἀπὸ ὅ-
 λα τὰ δυτικά, καὶ ἀνατολικά μέρη. Οἱ ἐγχώριοι
 πραγματευταὶ ἀπολαμβάνουσι μεγάλα προδικαιώ-
 ματα, εἶναι ἐλεύθεροι ἀπὸ ὅλης τῆς ἀσυνκῆς φόρης,
 διακρίνονται εἰς ὅλας τὰς δημοσίας πανηγύρεις, ἔ-
 χουσι χώραν καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν μονάρχην, καὶ λαμβά-
 νουσι καὶ αὐτοὶ τὰς προτιμήσεις τῶν εὐγενῶν. Εἰς τὴν
 ἔτει 1739 κατὰ τὸ Βελιγράδι γενομένην εἰρήνην ἔ-
 λαβον οἱ Τῆρκοι εἰς τὴν Αὐσρίαν, καὶ οἱ Αὐστριακοὶ
 εἰς τὴν Τερκίαν μεγάλας ἀδείας εἰς ἐμπορικὰ
 πράγματα. Τὰ περισσότερα φορτία τῆς Αὐστρίας,
 ὅσα σέλλονται εἰς τὴν Τερκίαν, εἶναι ἵαλοι, κα-
 θρέπται, ῥῆχα, κατ' ἐξοχήν ὅμως σιδηρικά· καὶ
 ἐπειδὴ ἡ ἐξαγωγή τῆ ἀκατεργάστου σιδήρου εἶναι ἀ-
 πηγορευμένη, διὰ τῆτο μεταφέρονται εἰς τὴν Τερ-

κίαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μαχαίρια, καὶ δρέπανα. Εἰς τὰ παρὰ τὴν Ἐνσίαν τῆς Αὐστρίας (α) κείμενα χωρία Κιρχδόρφ καὶ Μυλδόρφ εὐρίσκονται τεσσαράκοντα δύο δρεπανουργεῖα, τὰ ὅποια κατ' ἔτος σέλουν εἰς τὴν Τυρκίαν τετρακσίων χιλιάδων φλωρινίων δρέπανα. Δι' αὐξήσιν τῆ ἐμπορίας ἐσυσάθησαν πρὸ εἰκοσι ἑτῶν πέντε ἐμπορικαὶ ἐταιρεῖαι μὲ πρόνομιαν βασιλικὰ, ὡς ἡ τῆ Φιρμίς, τῆς Τεμεσσουαρίας, τῆς Γιαννοσχασσερίας, ἡ Βοεμικὴ ἐταιρεία τῶν Λιναρίων, καὶ ἡ Αἰγυπτιακὴ. Διὰ νὰ ἐξαπλώσῃ περισσότερον τὰ τέχναις, καὶ διὰ νὰ τελειοποιήσῃ τὴν αἰσθησὶν τῆ καλῆς, καὶ νὰ δώσῃ εὐκαιρίαν εἰς τὰς νέας νὰ παιδευθῶσιν, ἐξετέλεσαν διάφορα χρήσιμα προβλήματα· παρ. χάριν τὴν Ἀκαδημίαν τῆς Γραφικῆς, τῆς Χαλκογραφίας, καὶ τὴν λεγομένην πραγματικὴν Ἀκαδημίαν (β), εἰς τὴν ὅποιαν διδάσκονται συστηματικῶς, ὅσα ἀπαιτῶνται νὰ ἐξέυρη πρὸς ἑντελεῖ προπαρασκευὴν οἰκονόμοις, ἢ ὅσις μέλει νὰ γένῃ πραγματευτῆς (γ). Τὸ πλεῦσιμον τῆ Δανυβίε

(α) Oesterreich ob der Ens.

(β) Real - Academie.

(γ) Gedanken über die vollständige Vorbereitung fähiger Jünglinge in den besten Jahren des gelehrigen Alters zu verschiedenen mit der Wohlfahrt des Staates und ihrem eigenen Besten übereinstimmigen wichtigen Absichten.

τῆ Σάββ, ὁμοίως τῆ Ἀλβέως καὶ τῆς Μολδαυίας, εὐκολύνθη κατὰ πολλὰ, καὶ διορθώθη μεγάλως. Πανταχῶ ἔγεινε φροντὶς περὶ κατασκευῆς τῶν πλατειῶν· τὰ μέτρα, καὶ οἱ σταθμοὶ διορθώθησαν, ὡσαύτως καὶ δημόσια σχολεῖα ἀνηγέρθησαν τῆς οἰκονομικῆς καὶ ἐμπορικῆς. Οἱ ὑπήκοοι τῆς Αὐστρίας ἐπλήρουν τὸ αὐτὸ τελώνιον, τὸ ὁποῖον ἐπλήρουν καὶ οἱ ὑπήκοοι τῆς Τερκίας διὰ τὰ προϊόντα της. Ὅσοι δὲ ὑπήκοοι τῆς Τερκίας εὕρισκοντο εἰς τὴν Οὐγγαρίαν περιωρίσθησαν διὰ τῆ ἐν ἔτει 1774 τῆ 10 τῆ μηνὸς Δεκεμβρίου ἐκδοθέντος βασιλικῆ διαγράμματος τόσον, ὥστε, ἢ ἔπρεπε νὰ γένωσιν Αὐστριακοὶ ὑπήκοοι, δίδοντες τὸν ὄρκον τῆς ὑποταγῆς των, ἢ ἔπρεπε νὰ παραιτηθῶσιν ἀπὸ τὸ μέχρι τότε ἐξακολουθῆν ἐμπόριόν των, ὡς παράνομον· ἔλαβε δὲ καὶ τὸ τελωνικὸν ἄλλην μορφήν, ἔγεινε καὶ νέος τελοδεικτης (α), ὅσις ἄρχισε τῆ ἀ. μαίβ 1775, καὶ ἠλάττωσε τὰ ὑπέρογκα τελώνια, τὰ ὁποῖα εἶναι ἡ ἀληθὴς πηγὴ τῆς λαθρεμπορίας (β). Τὸ ἐμπόριον

Nebst einer kurzen Nachricht von der k. k. Real-Akademie. Wien, 1776.

(α) Οὕτω μ' ἐφάνη νὰ ὀνοματοθετήσω τὴν Ταρίφην (Tariff).

(β) Ὅμοίως καὶ τὸ Contrabando, ἂν δὲν ὑπάρχη ἄλλη τις ἑλληνικὴ λέξις, τὴν ὁποίαν ἐγὼ δὲν ἐξεύρω.

τῆς Γερμανίας συνεδέθη σφιγκτότερα μὲ τὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ τῆς Βελγικῆς, καὶ τῆς Πολωνίας, καὶ ὅλα τὰ ἐκ τῆς Αὔστριακῆς Λομβαρδίας καὶ τῆς Βελγικοῦ φορτία ἀφίνοντο πλέον νὰ ἐμβαίνωσι μὲ τὸ ἥμισυ τῶν τελωνίῶν, ὅχι ὅμως καὶ εἰς τὴν Οὐγγαρίαν· οὕτω καὶ ἀντιστρόφως ὅλα τὰ ἐκ τῆς Ἰταλίας, τῆς Βελγικῆς, καὶ τῆς Πολωνίας εἰς τὴν Γερμανίαν. Αὐταὶ αἱ διατάξεις ἔλαβον ὅμως τινὰς μεταβολάς. Ἡ ἐν Βιέννῃ αὐλικὴ ἐμπορικὴ Βασιλὴ ἠνώθη ἐν ἔτει 1776 τῇ 8 Ἰαννουαρίῳ μὲ τὸ Βοεμικὸν καὶ Αὔστριακὸν αὐλικὸν χαρτοφυλάκιον (α), τὸ δὲ ἐν Βιέννῃ ἐμπορικὸν συνέδριον (β) μὲ τὴν διοίκησιν, καὶ τῶν ἐπαρχικῶν τὰ παρόμοια καταστήματα μὲ τὰ διοικητήρια, ἢ μὲ τὰς τοπαρχίας (γ), καὶ τὸ Ἐφορεῖον (δ) τῆς Τεργεσίῳ μὲ τὰς τοπάρχας τῆς Γοριτίας (ε), ἡ δὲ ἡγεμονία τῆς ἐν Κροατίᾳ Βακαρίας ἐσηκώθη, καὶ ὅλ' αἱ ἐμπορικαὶ ἑταιρεῖαι, καὶ αὐτὴ δὲ ἡ τῆς Αἰγύπτου καὶ Φιερμίας, διελύθησαν (ς).

(α) Cancellaria. (β) Commerc. Consells γερμ.
 (γ) Landesstelle γερμ. (δ) Intendenza ἰταλ.
 (ε) Görz.

(ς) Taube v. d. Handlung der Oesterreichischen Staaten.

Τῆς αὐτῆς histor. und geogr. Beschreibung v. Slavonien und Syrmien. II. Buch.

Ἐν ἔτει 1784 ἐζήτησεν Ἰωσήφ ὁ β'. ἐλευθέραν ναυτιλίαν εἰς τὸν ποταμὸν Σκάλδην καὶ ἀνενώχλητον ἐμπόριον μετὰ τὰς δύο Ἰνδίας διὰ τὰς Βελγικὰς ὑπηκόους τες, πλὴν οἱ Οὐλλανδοὶ δὲν τῷ τὰ ἔδωκαν. Ὑσερον ὅμως μετὰ πολλὰς ἀλληλογραφίας τῷ παρεχώρησαν μόνον τὰ δύο φρέγια Λιλῳάν καὶ Λιφκενσωκεαρόν, ὅχι ὅμως τῷ ποταμῷ τὴν ἐλευθέραν ναυτιλίαν, ἀκόμη καὶ τῷ ἐπλήρονον δέκα μιλλιόνια φλωρίνια ἑξαμηνιαίως κατὰ εἴκοσι προθεσμίας (α). Ἡ ἐν ἔτει 1785 γενομένη Ἀλλαγὴ τῷ Αὐστριακῷ Βελγικῷ ἀντὶ τῆς Παιαρίας δὲν ἔφερε καλυτέραν ἐπίδοσιν εἰς τὴν Αὐστρίαν, ἐπειδὴ ὁ καλέμενος τῶν ἡγεμόνων σύνδεσμος (β), τῷ ὁποίῳ κεφαλὴ ἦτο ἡ Πρυσσία, δὲν ἤθελε ποτὲ νὰ ἀκέσῃ τὸ παραμικρὸν περὶ κατατομῆς τῷ γερμανικῷ βασιλείῳ διὰ συναλλαγῆς, ἢ πωλήσεως, ἢ παραχωρήσεως τόπων, ἀλλ' ἤθελε νὰ διατηρῆται σερεὰ καὶ ὀρθὴ ἡ Γερμανικὴ πολιτεία.

Ἐν ἔτει 1787 τὸ Αὐστριακὸν Βελγικὸν ἦτο δυσσα-

(α) Hausens allerneueste Staatskunde von Holland, d. i. Erläuterung der Streitigkeiten zwischen Kaiser Joseph und dem Staate der vereinigten Niederlande, nebst einer Übersicht gegenwärtiger Begebenheiten, III. St, Berlin. 1785.

(β) Fürstenbund.

ρεσημένον, καθότι ὁ Αὐτοκράτωρ ὅλα τὰ πρὸ χρόνων
 πολλῶν διαρκῆντα θρησκευτικὰ αὐτοῦ ἔθιμα ἐσήκω-
 σε, τὰ μονασήρια ἐδήμευσε, τὴν Λέοντος ἀκαδη-
 μίαν (α) ἐπεχείρισε νὰ μεταβάλῃ· εἰς τὴν διοίκη-
 σιν τῆς πόλεως, εἰς τὴν σύνταξιν τῶν δικαστηρίων, καὶ εἰς
 τὰς νόμους τῶν φόρων ἔδωκεν ἄλλην μορφήν, καὶ αὐ-
 τὰ τὰ καλέμενα χαρμόσυνα εἰσόδια (β) ἀνή-
 ρεσε. Αἱ ἐκ τέττε προελθεῖσαι ταραχαὶ καὶ τὰ ἐπι-
 κίνδυνα κινήματα τῆς λαῆς ἐβίασαν τὸν Αὐτοκράτωρα
 πρὸς συγκατάβασιν, μετ' ὀλίγον καιρὸν ὅμως, ἤγυν
 ἐν ἔτει 1789 ἐπεχείρισε πάλιν νὰ διοικῆ ὁ αὐτὸς τὰς
 πολιτικὰς ὑποθέσεις τῆς Βελγικῆς, καὶ οὐδέποτε δὲν
 ἔδειξε τόσην σπυδαίαν ἐπιμονὴν εἰς τὸ νὰ ἐκπληρώ-
 σῃ τὰς προσχεδιασθέντας σκοπὸς τῆς, ὡς τότε, προε-
 τοιμασμένος ὢν ἐναντίον πάσης ἀντιστάσεως. Τοῦτο
 ἐπροξένησε τὴν εἰς Τένας (γ) καὶ Λέοντα (δ) ἐπανάστα-
 σιν. Τὸ πνεῦμα τῆς ἀποστασίας ἐκυρίευσεν πολλὰ γρή-

(α) Löwen academie,

(β) Χαρμόσυνα εἰσόδια (Joyeuse Entrée)
 ὠνομάζοντο εἰς τὸ ποτὲ αὐστριακὸν Βελγικὸν συμ-
 βόλαιόν τι μεταξὺ τῆς διοικητῆς καὶ τῶν Ἀρχόντων,
 διὰ τῆς ὁποίας τὴν διατήρησιν ὁ διοικητῆς ἔπρεπε
 νὰ κάμῃ ὄρκον, καὶ διάφορα ἐν αὐτῷ δικαιώματα
 νὰ ἀνανεώσῃ, καὶ νὰ ἐπιβεβαιώσῃ, πρὶν νὰ κηρυχ-
 θῇ ὡς νόμιμος διοικητῆς. Encyclop. Wörterbuch.

(γ) Tirlemont. (δ) Löwen.

γορα τὰς ψυχὰς τῶν κατοίκων, οἱ ὅποιοι ἐμίσην πᾶντα νεωτερισμὸν, καὶ ἐξέκρουον τὸν πάτταλον μὲ τὸν πᾶτταλον (α). Ἐπὶ Λεοπόλδου τῆ Β' ἐν ἔτει 1791 ἔλαβον πάλιν τὴν πολιτείαν των, καὶ τὰ παλαιὰ των δικαιώματα, ὅθεν ἀπεκαταστάθη ἡ ἀνατραπέυσα ἡσυχία.

Ὁ ἀπ' ἔτους 1783 μέχρι 1790 διαρκέσας πόλεμος κατὰ τῶν Τέρκων ἠΰξησε τὰ ζημιώδη, καὶ ἀκαταπαύτως τὴν πραγματείαν θλίβοντα, περιστατικά, εἰς τὰ ὅποια ἀδύνατον ἦτο νὰ θερισθῶσιν ἐκεῖνοι οἱ καρποὶ τῆ πλῆθους καὶ τῆς ἀφθονίας, οἱ ὅποιοι τότε μόνον δαψιλεύονται εἰς τὸν φιλόπονον λαόν, ὅταν εἰς τὴν διοίκησιν αὐτῆ βασιλεύῃ ἀγαθότης καὶ εἰρήνη καὶ εὐνομία. Κατὰ τὸ 1792 ἔτος ἄρχισεν ἐκεῖνος ὁ ζημιωδέστατος παρὰ πᾶντας πόλεμος εἰς τὴν πολυπαθῆ Αὐσρίαν, καὶ ἔλαβε τέλος εἰς τὸ Καμποφόρμιον τὸ παρὰ τῆ Οὐδίνῃ, ὅπερ ἔγεινε τὸ συμβόλαιον τῆς εἰρήνης· κατὰ τὸ παρὸν οἱ δεσμοὶ καὶ αἱ σχέσεις τῆς πραγματείας μένουσιν ἐν τοσούτῳ ἀμετάβλητοι, καθὼς ἦσαν πρὸ τῆς κηρύξεως τῆ πρὸ

(α) Historische Bemerkungen über die in den Österreichischen Niederlanden ausgebrochenen Unruhen, nebst beygefügter

Joyeuse Entrée von Brabant. Im Götting. hist. Magaz I. B.

Staaten-Journal. II. Jahrg. 1. St.

ὀλίγῃ ἤδη καταπαύσαντος πολέμου, ἕως ἔτι νὰ γένη
 συμφωνία νέῃ τινὸς ἐμπορικῆς συμβολαίῃ (α).

(α) Art. XV.

Ἴδτε περὶ τῆς Αὐστριακῆς πραγματείας.

1. C. F. M. Anmerkungen über die natürliche Beschaffenheit der k.k. Erbländer. Augsb. 1763.
2. Nützliche Nachrichten und Abhandlungen das Oekonomie- und Commerzwesen betreffend. Wien, 1767.
3. Vortheile der Völker durch die Handlung.
4. Hermanns Reisen durch Östreich, Steyermark, Kärnten, Krain, Italien, Tirol etc. 1780. III. B.
5. Hermanns Abriss der physikalischen Beschaffenheit der Oestreichischen Staaten und des gegenwärtigen Zustandes der Landwirthschaft, Gewerbe, Manufacturen, Fabriken und der Handlung 1782.
6. Horneks Bemerkungen über die Oestreichische Staats-Oekonomie, mit Anmerkungen von Hermann. 1784.
7. Bemerkungen über den innern Kreislauf der Handlung in den Oestreichischen Erbstaaten. A. d. Franz. Strassb. und Leipzig, 1786.
8. Schwardtner Statistik von Ungarn. Pest, 1798.
9. Norrmanns Geographisches und historisches Handbuch der Länder-Völker- und Staatenkunde. Hamb. 1785.
10. Büschings neue vermehrte Auflage der Geographie.

57.

Ο' μέγας Φριδέρικος Γελλιέλμος ἡγεμὼν τῆ Βρανδεβουργίᾳ ἐζήτει, ὄχι μόνον νὰ ἀνορθώσῃ τῆς τόπῃς τῆ ἀπὸ τὴν πτώσιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔπεσον ἐπὶ τῆς βασιλείας τῆ πατρός τῆ, ἀλλ' αὐτὸς πρῶτος μάλισα κατέβαλε τὰς βάσεις τῆ μεγέθῃς καὶ τῆς ἀξίας, τὰ ὁποῖα κατέχῃσι τῶρα οἱ διάδοχοι τῆ οἴκῃς τῆ μεταξύ τῶν περιφανεστάτων δυνάμεων τῆς εὐρώπῃς. Ἡ ἐν Βεσφαλία γενομένη εἰρήνη (α) τῆ ἀνεπλήρωσεν, ὅσας ἔπαθε ζημίας εἰς τὸν τριακονταετῆ πόλεμον, ἀποδίδουσα εἰς αὐτὸν μέροςτι τῆς ἀπωτέρας Πομμερανίας, ἀκόμη καὶ τὸ Ἀλβεσάδιον (β), καὶ τὴν Μίνδαν (γ) καὶ τὴν Κάμινον (δ) καὶ τὴν Παρθενέπολιν (ε) καὶ τὸ Οἰνσάϊνον (ς). διὰ δὲ τῆ ἐν Βελαβία (η) συμβολαίς ἔκαμεν αὐτόνομον τὸ Ἀρχιδουκάτον τῆς Πρυσσίας, ἡ ὁποία κατὰ τὴν τότε πολιτείαν ἐξήρτητο ἀπὸ τὸ βασιλεῖον τῆς Πολωνίας. Ο' αὐτὸς ἐκατοίκισε τὰς ἀγεωργήτῃς, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον φιλοπόνων ἐγκατοίκων σερημένας, ἐπαρχίας τῆ, μὲ ἀνθρώπῃς ἀξίῃς νὰ ἀνταμείψωσι πλεσιοπαρόχως τὴν γενναίαν

11. Büschings Magazin für die neue Historie und Geographie.

12. Schlözers Staats - Anzeigen.

(α) "Ετ. 1648. (β) Halberstadt. (γ) Minden.

(δ) Camin. (ε) Magdeburg. (ς) Hohen-

stein. (η) "Ετ. 1657.

ὑποδοχὴν, καὶ τοιούτους, τὴν ὁποίαν ἢ ἀφορητότης (α), αἱ ἀκατάπαυτοι καταθλίψεις, καὶ καταδρομαὶ ἐβίασαν νὰ φύγωσι τὴν πατρίδα των. Ἀπὸ τὴν Γαλίαν μόνον ἦλθον ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὑπὲρ τὰς εἴκοσι χιλιάδας Οὐγονόται, καὶ μετέβαλον ἐντὸς ὀλίγου ἀσπάρτους τόπους εἰς καρποφόρας πεδιάδας, εἰς εὐφόρους ἀγρούς, εἰς ἐργασήρια χρησίμων ἐφευρημάτων, καὶ εἰς σκηνώματα πανταχόθεν διαπρεπέσης φιλοπονίας (β). ἰδὼν δὲ πόσον ἀναγκαῖοι καὶ ὠφέλιμοι εἶναι οἱ ἔφιπποι καὶ ἄρματηλάται ταχυδρομοὶ (γ), ἐσύστησεν αὐτὸς εἰς τὴν ἐπικράτειάν τε κατὰ διαφόρους τόπους. Πρὸ πάντων ἐσπέδαζεν ἀδιακόπως νὰ διορθώσῃ τὴν γεωργικὴν καὶ πραγματείαν, ἐπειδὴ τότε ἤδη ἐγνώρισεν τὴν σφιγκτικὴν αὐτῶν ἀλληλεσχίαν, καὶ ὅτι ἡ πραγματεία διὰ τῆς μετακομίσεως τῶν περιττῶν γεννημάτων τόπος τινὸς θέλγει πολὺ περισσότερον καὶ αὐξάνει τὸ φιλόπονον τῆ γεωργεῖ. Ἡ ἀπὸ τῆ Σπρέε μέχρι τῆ Οὔδερ ποταμοῦ τρία μίλια μακρὰν ἐκτεινομένη διώρυξ εἶναι τῆ αὐτῆ βασιλέως ἔργον. Εἰς τὴν Γουινέαν καὶ Ἀγκολαν ἐσύστησε καὶ

(α) Ἴσως ἢ ἰταλ. λέξις intolleranza ἀφορητότης λέγεται.

(β) Pufendorf. Libr. XIX.

(γ) Ἐπίππους ταχυδρομοὺς ὀνομάζω τὴν ἰταλίσιν λεγομένην Corrieri, τὰς δὲ Πόσας (poste) ἄρματηλάτας ταχυδρομοὺς.

ἐμπορικὴν ἐταιρείαν μὲ Βρανδεβουργικὴν σημαίαν. Τὸ κύριον αὐτῆς κεφάλαιον ἐσυμποσῆτο εἰς πεντήκοντα χιλιάδας Θαλήρων (α), καὶ τὸ δοθὲν εἰς αὐτὴν δίπλωμα εἶχε τὸ κῦρὸς τε τριάκοντα ἔτη. Κατὰ τὸ συμμαχικὸν συμβόλαιον μετὰ τῆς Γαλλίας ὑπεχώρησε Λουδοβίκος ὁ ἰδ' εἰς ταύτην τὴν ἐταιρείαν τὴν ἐλευθέραν εἰσοδὸν εἰς ὅλεσθε τὲς λιμένας, καὶ τῆς ἔδειχεν ὑπεράσπισιν καὶ προστασίαν, ἂν ποτε τὰ καράβιά της ἤθελον ἐνοχληθῆ ἀφ' ὁποιανδήποτε ἄλλης δυνάμιν. Ἡ εἰς τὴν ἀνατολικὴν Φρισίαν Ἐμβδα ἦτο γενικὴ ἀποθήκη τῶν φορτίων της, καὶ τῆς Βρανδεμβουργικῆς εἰς τὴν ἀφρικὴν ἐταιρείας τὸ κύριον ταμεῖον. Ἐκεῖ ἐκατοίκον οἱ προεσῶτες αὐτῆς, καὶ οἱ ναυαρχοὶ ταύτης τῆς πόλεως ἦσαν ὑποκείμενοι εἰς τὴν ναυαρχίαν τῆ Βερλινίε. Πρὸς τέτοις τέχναι καὶ ἐπισῆμαι δὲν παρημελήθησαν ἀπὸ τὸν ἄγρυπνον Φριδέρικον, καὶ ἀπόδειξις τῆτος εἶναι αἱ διαταχθεῖσαι συλλογαὶ διαφόρων βιβλίων εἰς τὸ Βερλίνιον, ἡ σύσασις τῆ μεγάλῃ σχολείῃ εἰς τὸ Δυόσβουργον (β), ἡ ἀγορὰ παμπόλων ἀριστουργημάτων, καὶ ἡ μετάκλησις ξένων ἀρχιτεκτόνων, καὶ ἄλλων τεχνιτῶν.

58.

Ὁ ἰός τε καὶ διάδοχος Φριδέρικος ἦτο ὁ πρῶτος βασιλεὺς ταύτης τῆς οἰκίας, διὰ τῆτος τὸν ὀνομά-

γῆτων ἀγρῶν, νὰ σχεδιάσωσιν ἀκριβῶς γεωγραφικὸς πίνακας τῆς τόπῃς, καὶ εἰς τὰς ἐπιθυμῶντας νὰ γεωργήσωσιν τὸν τόπον, ἢ νὰ κατοικήσωσιν εἰς αὐτὸν ὡς χειροτέχναις, ὑπεχέθη πᾶσαν προσασίαν, καὶ τόσα καλὰ, ὥστε πολλοὶ ἐπαρακινήθησαν ν' ἀφήσωσιν τὴν παλαιὰν αὐτῶν κατοικίαν, καὶ νὰ προτιμήσωσιν τὰς προσφορὰς ἐκεῖνας. Τὰ φρέρια Φριδεरिकόβουργον (α), καὶ Ἀργουίνον (β), καὶ Ἀκκόδαν (γ), καὶ Τακράμαν (δ), ἐντάμα μὲ ἄλλας χώρας ὑποκειμένας εἰς τὴν τῆς Ἀφρικῆς Βρανδεμβουργικὴν ἐταιρείαν, τὰ παρέδωκε κατὰ τινα συμφωνηθεῖσαν ποσότητα χρυσοῦ εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς Οὐλανδικῆς τῶν δυτικῶν Ἰνδιῶν ἐταιρείας. Τὸ ἐν Βερολίνῳ Ἐργασεῖον (ε), εἰς τὸ ὁποῖον ἐδουλεύετο τὸ κάλλιπον μαλλιῶν τῆς τόπῃς, ἔλαβεν ἤδη ὑπὸ τὴν ὑπεράσπισιν καὶ προσασίαν Φριδερίκου Γεωργίου τὴν ἀρχὴν τε, καὶ τὴν ἐφεξῆς πρόοδόν τε. Ἐκ τῆς ἐμείναν πολλὰ μιλλιόνια μετρητῶν μέσα εἰς τὸν τόπον, τὰ ὅποια ἔπρεπεν ἄλλως νὰ πληρωθῶσιν εἰς ξένους ἀπὸ τὸν Βασιλέα ἕως τὸν ἡμοροκαματάριον δι' ὅσα ρούχα ἐδαπανῶντο εἰς τὸ βασίλειον. Ἀπὸ τὴν Σουηκίαν ἀπέκτησε μεταξὺ τῆς Οὐδέρας καὶ Πεένης μέρος τῆς

-
- (α) Gross - Friedrichsburg. (β) Arguin. (γ) Accoda. (δ) Takrama. (ε) Ἐργασεῖον (Mannifattura) τῆς μαλλίης.

Πομμερανίας, ἀπὸ δὲ τῆς κληρονομικῆς τόπης τῆς Ὠρανικῆς ἡγεμονίας τὴν Μοιρσίαν (α), τὸ Κομητάτον τῆς Λίγγης (β), τὴν αὐτόνομον ἡγεμονίαν τῆς Ἑρσαλίας (γ), ὁμῶς μὲ ἄλλας ἡγεμονίας καὶ τόπης. Ἐπειδὴ τοιαύτην σοφὴν διοίκησιν εἶχεν ἡ Πρωσσιακὴ Ἐπικράτεια ἀκόμη καὶ εἰς τὴν μετέπειτα χρόνον, δὲν πρέπει νὰ θαυμάσῃ τις, ἂν συνέδραμον ἐκεῖ ὑπὲρ τὰς τριάκοντα χιλιάδας ἀνθρώπων ἀπὸ τῆν Γαλλίαν, Γερμανίαν (δ), Ἑλβετίαν, καὶ ἄλλης τόπης, ἐλπίζοντες αὐτῶς μὲ πληροφορίαν τὴν εὐτυχίαν των· ἡ ἀκριβεστάτη τάξις καθ' ὅλα τὰ μέρη τῆς πολιτείας, ἣτις ἐφάνη μετὰ τὰ θάνατόν τε, ἐπεκύρωσε πολλάκις τὴν μεγάλην ὑπόληψιν, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχον κοινῶς ὅλοι τὸν Φριδέρικον Γουλιέλμον (ε).

60.

Τὰ αὐτὰ ἴχνη τῆ πατρός τε ἀκολοθῶν Φριδέρικος ὁ β', ὁ καὶ Μόνος ἐπικληθεὶς, ἔδειχνε τὴν αὐτὴν φρόνησιν τῆ πατρός εἰς ὅλας τε τὰς ἐπιχειρήσεις, ὥστε τὸ ὄνομά τε ἔμεινεν εἰς τὴν μετὰ γενεσέ-

(α) Mörs. (β) Lingen. (γ) Heerstall.

(δ) Ausführliche Historie der Emigranten aus Salzburg.

Nachlese zu der Salzburgerischen Emigranten Wanderschaft.

(ε) Büschings Magazin, Th. X.